

Zabroniona działalność bankowa

*Glosa do wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 21 lipca 2018 r.
(II AKa 189/16)*

Wprowadzenie w błąd to nie tylko aktywne działanie, ale również zaniechanie, brak rzetelnej informacji. Ani naiwność pokrzywdzonych, ani kierowanie się w swoich działaniach chęcią szybkiego pomnożenia swoich pieniędzy nie wyklucza możliwości wprowadzenia ich w błąd przez oskarżonego co do swojego zamiaru i możliwości wywiązania się z podjętych zobowiązań.

ZYGMUNT KUKUŁA

I. Omawiane orzeczenie zasługuje na szczególną uwagę nie tylko dlatego, że odnosi się bezpośrednio do przepisu karnego zawartego w prawie bankowym, który niezwykle rzadko staje się obiektem zainteresowania judykatury, ale przede wszystkim z tego względu, że zwraca uwagę na jego funkcjonalne powiązanie z przepisem karnym typizującym przestępstwo oszustwa, tak często występującego w działalności bankowej i dotyczącego w tym samym stopniu systemu bankowego oraz klientów tego systemu.

Jak dowodzi obserwacja praktyki, przepisy karne określone w art. 171 p.b.¹ bywają sporadycznie stosowane do zwalczania przestępczości zagrażającej działalności bankowej. Na podkreślenie zasługuje fakt, że szczególne miejsce ze względu na ochronę tej działalności zajmuje właśnie art. 171 ust. 1 p.b. Zakresem swojej regulacji obejmuje on prawnokarne gwarancje stabilności i zaufania do instytucji bankowych, kryminalizując zachowanie polegające na prowadzeniu bez zezwolenia działalności polegającej na gromadzeniu środków pieniężnych innych osób fizycznych, prawnych lub jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, w celu udzielania kredytów, pożyczek pieniężnych lub obciążania ryzykiem tych środków w inny sposób. Jak bardzo szkodliwa jest to działalność, świadczy ustawowy wymiar kary kumulującej aż dwie sankcje karne w postaci jednoczesnego orzekania grzywny do 10 000 000 zł oraz kary pozbawienia wolności do lat 5.

II. Tytułem wprowadzenia należy przedstawić stan faktyczny postępowania sądowego, w którym doszło do wydania głosowanego orzeczenia.

¹ Ustawa z 29.08.1997 r. – Prawo bankowe (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 2187, ze zm.), dalej: „p.b.”.